

Republica ITALIA

Sistemul de securitate socială

Legea italiană cere persoanelor să fie angajate înainte de a putea fi stabilită o relație de protecție. Angajatorul este atunci obligat să plătească contribuții și să deducă sumele care trebuie plătite de către el.

INPS (*Istituto Nazionale di Previdenza Sociale* - Institutul Național de Securitate Socială) este institutul național de protecție responsabil de prestațiile de securitate socială și protecție. Prestațiile de securitate socială sunt determinate pe baza plăților de asigurări obligatorii care sunt constituite prin colectarea contribuțiilor (pensia de bătrânețe, pensia pentru vechime în muncă, pensia de urmaș, alocația de invaliditate, pensia pentru incapacitate de muncă, pensia convenită prin convenția internațională pentru munca desfășurată în străinătate).

Prestațiile de protecție socială sunt menite să suplimenteze venitul: șomaj, boală, maternitate, *cassa integrazione* (fondul de prestații al lucrătorilor), plăți compensatorii și alocații familiale. Oficiile INPS sunt localizate oriunde în Italia și dețin câte un centru de contact pentru informații generale referitoare la aspecte legale și cazuri individuale.

Numărul de telefon al INPS INAIL centru de contact este 803164.

Pentru salariați, angajatorul trebuie să completeze toate formalitățile cerute pentru înregistrarea la departamentul de protecție. Contribuțiile salariaților sunt deductibile din salariul brut. Lucrătorii pe cont propriu trebuie să se înregistreze și să plătească contribuții într-un fond separat de securitate socială (CASSA) sau direct la INPS.

Institutul Național de Asigurări împotriva Accidentelor Profesionale și Bolilor (INAIL) oferă protecție împotriva accidentelor și bolilor profesionale. Legea italiană obligă angajatorii să asigure lucrătorii împotriva riscului unor posibile accidente sau boli profesionale care au loc în timpul desfășurării activităților de muncă.

Asigurări de șomaj

Prestația obișnuită de șomaj

Este plătită de INPS persoanelor care și-au pierdut slujbele datorită concedierii. Persoanele care au lucrat pentru organisme guvernamentale, ale administrației publice sunt excluse (spitale publice, instituții ale administrației publice la nivel central, de regiune, de provincie, de municipalitate etc.).

Cerințe: Prestația este plătită lucrătorilor care au fost asigurați pentru cel puțin doi ani împotriva șomajului involuntar și care au fost concediați pe motiv întemeiat. Un lucrător trebuie să acumuleze cel puțin doi ani de asigurări pentru a solicita șomaj involuntar.

Durata prestației și valoarea: 7 luni pentru lucrătorii cu vârsta sub 50 de ani și 10 luni pentru lucrătorii cu vârsta mai mare sau egală cu 50 de ani. Lucrătorii sub 50 de ani: fixată la 50% pentru primele 6 luni și 40% pentru a șaptea lună; lucrătorii în vârstă de 50 de ani și peste: fixată la 50% pentru primele șase luni, 40% pentru următoarele trei luni și 30% pentru a zecea lună. Prestația este plătită lunar de către INPS prin intermediul unui cec și în limita unui maxim brut lunar care este stabilit la 830,77 EUR pentru 2006, ajungând la 998,50 EUR pentru lucrătorii care pot cere un salariu brut lunar mai mare decât 1797,31 EUR.

Prestația de șomaj cu cerințe reduse

Cerințe: lucrătorul trebuie să fi muncit un total de cel puțin 78 de zile, cu cel puțin o contribuție lunară înainte de perioada de doi ani anterioară cererii. Cererea este transmisă la INPS de la 1 ianuarie la 31 martie în anul care urmează anului pentru care prestația este solicitată. Este plătită pentru un număr de zile echivalent cu cel al zilelor efectiv lucrate, de până la 156 de zile.

Asigurarea de boală

Indemnizația de sănătate este un supliment de salariu plătit lucrătorilor în eventualitatea bolii, din a patra zi. Pentru primele trei zile nu se plătește nici o prestație.

Indemnizația este plătită lucrătorilor din sectorul privat și salariaților din Sectorul de Servicii (fostul sector de comerț), persoanelor care sunt șomeri și suspendați (aparținând categoriilor de mai sus) cu condiția ca relațiile de muncă să fi încetat sau să fi fost suspendate cu, nu mai mult de 60 de zile înainte de începutul bolii.

Fiecare contract prevede un număr maxim de zile de absență pentru boală, iar angajatorul poate concedia salariatul pe motiv întemeiat, dacă acesta absentează de la lucru o perioadă mai lungă.

Indemnizația de boală se plătește pentru perioade care nu depășesc 180 de zile calendaristice într-un an calendaristic.

Pentru lucrătorii cu contracte pe termen scurt dreptul la indemnizația de boală încetează când aceștia încetează să lucreze, respectiv încetează raporturile de muncă.

În astfel de cazuri, INPS plătește indemnizația direct persoanelor care sunt șomere sau suspendate (care nu primesc alocație de suplimentare a venitului), care primesc o indemnizație limitată, lucrătorilor agricoli și lucrătorilor angajați cu contracte temporare pentru muncă sezonieră.

Pentru cele mai multe categorii valoarea este egală cu 50% din câștigul mediu zilnic pentru primele 20 de zile de boală și 66,66% pentru zilele următoare ale aceleiași boli sau în caz de revenire a acesteia.

Prestații familiale și de maternitate

Alocația pentru gospodărie

Această plată a fost introdusă pentru a ajuta familiile de salariați (chiar dacă cu contracte parțiale) și salariații pensionați al căror venit familial este mai mic decât o anumită limită stabilită prin lege în fiecare an. Din 1 ianuarie 1998, alocația se acorda și lucrătorilor 'semi-subordonați' în anumite condiții. Pentru a obține alocația, părțile interesate trebuie să depună o cerere utilizând formularul adecvat furnizat de INPS.

Alocația de sprijin

Gospodăriile cu cel puțin trei copii în întreținere pot obține o alocație din partea municipalității de reședință ajungând (începând cu 1 ianuarie 2006) la 120,39 EUR pe lună pentru treisprezece luni pe an (care poate fi redusă funcție de venit). Pentru cererile din 2006, indicatorul *situația economică* (ISE) pentru gospodăriile cu cel puțin 5 membri, dintre care minim trei copii în întreținere, ajunge la valoarea de 21.671,69 EUR.

Alocația familială

Aceasta se plătește anumitor categorii de lucrători care nu sunt eligibili pentru alocația pentru gospodărie. Pentru ca alocația să poată fi plătită, părțile interesate trebuie să fie dependente de solicitant, iar venitul gospodăriei nu trebuie să depășească anumite limite. Sunt eligibile următoarele persoane: cultivatori direcți, arendași și fermieri, mici cultivatori direcți, pensionari ai unor scheme speciale de activități pe cont propriu (meșteșugari, comercianți, cultivatori, arendași și fermieri).

Pensii

Pensia de bătrânețe: Se plătește când sunt îndeplinite următoarele condiții: minim 65 de ani pentru bărbați și 60 pentru femei; contribuții plătite de minim 20 de ani; persoanele să nu mai lucreze.

Pensia pentru vechime în muncă: Se plătește salariaților care pot solicita pensionarea înainte de a împlini vârsta minimă prevăzută pentru pensia de bătrânețe. Condițiile sunt: nu mai lucrează, vârsta de 57 ani și un număr de 35 de ani de contribuții (excluzând contribuțiile plătite pentru boală și șomaj) sau orice vârstă și 37 de ani de contribuții – care urmează a ajunge la 40 de ani din 2008 (contribuția pentru prestațiile de boală și șomaj vor fi de asemenea socotite).

Pentru **liberi profesioniști:** Nu mai este necesar să înceteze lucrul. Cele două cerințe alternative sunt: vârsta de 58 de ani și 35 ani de contribuții – sau orice vârstă și 40 ani de contribuții.

Pensia de invaliditate: Următoarele condiții sunt necesare pentru eligibilitatea la pensia de invaliditate: bolile fizice sau mintale certificate de la doctori INPS, pentru care se demonstrează imposibilitatea de a desfășura orice tip de muncă, istoria asigurărilor și plata contribuției: cel puțin 5 ani de asigurare, din care cel puțin trei ani plătiți în timpul a 5 ani anteriori cererii de pensie.

Pensia de urmaș: există două tipuri, o pensie indirectă care se plătește membrilor gospodăriei la decesul unui lucrător asigurat și dreptul de a transfera pensia, dacă persoana decedată avea deja o pensie de vechime în muncă, de bătrânețe sau de invaliditate.

Pensia indirectă se plătește doar dacă lucrătorul a acumulat cel puțin 15 ani de contribuții, chiar dacă în perioade diferite, din care cel puțin 3 ani pe durata perioadei de 5 ani anteriori decesului.

Formularele E

Cele mai importante formulare pentru eligibilitate la anumite prestații de securitate socială sunt:

- Seria E100 pentru lucrători detașați și pentru prestații de boală și maternitate;
- E200 pentru calculul și plata pensiei;
- E300 pentru șomaj;
- E400 pentru alocații familiale.

Pentru a evita pierderea oricăror prestații, persoanele care-și părăsesc țara trebuie să solicite formularul E303 de la oficiile competente înainte de a pleca. Aceste formulare trebuie să fie adresate oficiilor locale competente INPS în termenul limită solicitat.